Dinas a Sir Abertawe

Cofnodion Cyfarfod y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

Cyfarfod Aml-Leoliad - Ystafell Gloucester, Neuadd y Ddinas / MS Teams

Dydd Mercher, 13 Gorffennaf 2022 am 2.00 pm

Yn Bresennol: Y Cynghorydd Paula O'Connor (Cadeirydd) oedd yn llywyddu

Y Cynghorydd(wyr)	**Y Cynghorydd(wyr)**	**Y Cynghorydd(wyr)**
T J Hennegan	P R Hood-Williams	J W Jones
M B Lewis	M W Locke	S Pritchard
K M Roberts	L V Walton	T M White

Aelod Lleyg

Gordon Anderson	Julie Davies
Philip Sharman	

Swyddog(ion)

Richard Rowlands	Rheolwr yr Uned Cyflwyno Strategol
Debbie Smith	Dirprwy Brif Swyddog Cyfreithiol
Simon Cockings	Prif Archwiliwr
Ben Smith	Cyfarwyddwr Cyllid / Swyddog Adran 151
Adam Hill	Dirprwy Brif Weithredwr/Cyfarwyddwr Adnoddau
Nick Davies	Archwiliwr
Adrian Chard	Rheolwr Adnoddau Dynol Strategol a Datblygu Sefydliadol
Michelle Davies	Rheolwr Rheoli Arian Parod a Chyfrifon Derbyniadwy
Rachael Davies	Pennaeth Adnoddau Dynol a'r Ganolfan Wasanaethau
Sarah Lackenby	Prif Swyddog Trawsnewid
Martin Nicholls	Prif Weithredwr Dros Dro
Ness Young	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol Dros Dro
Jeff Fish	Ymchwilydd y Tîm Twyll Corfforaethol
Jonathon Rogers	Ymchwilydd y Tîm Twyll Corfforaethol
Jeremy Parkhouse	Swyddog Gwasanaethau Democrataidd

Hefyd yn bresennol

Y Cynghorydd A S Lewis	Cyd-Ddirprwy Arweinydd
Y Cynghorydd D H Hopkins	Cyd-Ddirprwy Arweinydd

Ymddiheuriadau am absenoldeb

A J Jeffery
Gillian Gillet a/ac Dan King

21 Datgeliadau o fuddiannau personol a rhagfarnol.

Yn unol â'r Côd Ymddygiad a fabwysiadwyd gan Ddinas a Sir Abertawe, datganwyd y buddiannau canlynol: -

Datganodd y Cynghorwyr T J Hennegan, P R Hood-Williams, J W Jones, K M Roberts a T M White gysylltiad personol â Chofnod Rhif 25 – Adroddiad Blynyddol Archwiliadau Ysgolion 2021-22, fel llywodraethwyr ysgol.

Datganodd A Hill gysylltiad personol â Chofnod Rhif 30 - Côd Llywodraethu Corfforaethol Lleol: Fframwaith Sicrwydd a Chofnod Rhif 31 - Trosolwg o drefniadau Llywodraethu a Sicrwydd Partneriaethau a Chydweithrediadau.

22 Cofnodion.

Penderfynwyd cymeradwyo cofnodion cyfarfod blaenorol y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio fel cofnod cywir.

23 Adroddiad Blynyddol ar Dwyll Corfforaethol.

Cyflwynodd Jeff Fish a Jonathan Rogers, Ymchwilwyr y Tîm Twyll Corfforaethol, grynodeb 'er gwybodaeth' o'r gwaith a gwblhawyd gan Swyddogaeth Twyll yr Archwilio Mewnol yn 2021/22.

Darparodd yr adroddiad grynodeb o weithgareddau'r Swyddogaeth Twyll ar gyfer 2021/2022 a gwerth y swyddogaeth, gwerth ataliol, gweithdrefnau cryfhau a pherthnasoedd y gweithlu ac adolygwyd cyflawniadau o'u cymharu â'r canlyniadau targed a gynhwyswyd yng Nghynllun Gwrth-dwyll y Swyddogaeth Twyll ar gyfer 2020/21.

Tynnodd y trosolwg o'r gwaith a wnaed sylw at y gweithdrefnau ataliol sy'n datblygu, asesiadau risg a gwiriadau ôl-sicrwydd yn ogystal ag ymchwilio i achosion posib o dwyll.

Roedd nifer yr adroddiadau a dderbyniwyd gan y tîm yn ystod 2021/22 wedi cynyddu, dangoswyd manylion o hynny yn y tablau priodol yn yr adroddiad. Roedd y cynnydd hwn wedi parhau i adlewyrchu'r ymwybyddiaeth uwch a phroffil gweladwy'r tîm fel cronfa ar gyfer honiadau allanol a mewnol sy'n gysylltiedig â swyddogaethau'r cyngor.

Roedd gweithgareddau allweddol 2021/22 yn cynnwys y meysydd gwaith canlynol: -

- Gwaith ar y cyd gyda Gwasanaeth Gwrth-dwyll, Cydymffurfio a Dyled yr Adran Gwaith a Phensiynau.
- Menter Twyll Genedlaethol 2020.
- Ymwybyddiaeth o Dwyll.
- Gwaith rhwng asiantaethau a chyfnewid data.
- Ymchwiliadau sy'n gysylltiedig â gweithwyr.
- COVID-19.

Nododd yr adolygiad o ganlyniadau yn erbyn y Cynllun Swyddogaeth Twyll ar gyfer 2021/22 fod pedwar allan o wyth o'r gweithgaredd Swyddogaeth Twyll wedi'u cyflawni'n llawn ac roedd pedwar wedi'u cyflawni'n rhannol. Darparodd Atodiad 1 fanylion y gweithgareddau hyn.

Gofynnodd y Pwyllgor gwestiynau i'r swyddogion a ymatebodd yn briodol. Roedd y trafodaethau'n ymwneud â'r canlynol: -

- Adnodd ychwanegol yn cael ei ychwanegu at yr Is-adran.
- Cynnydd mewn ffigurau Swyddogaeth Twyll a'r rhesymau y tu ôl i'r ffigurau.
- Y swm enfawr o waith a wnaed gan yr Is-adran heb adnoddau.
- Canlyniadau gyda goblygiadau ariannol a rhesymau hanesyddol o ran pan nad oedd ffigurau wedi'u cynnwys.
- Darparu ffigurau ar gyfer 2022-2023, yn enwedig y cyfnod chwe mis cyntaf.
- Nifer yr adroddiadau/ceisiadau a dderbyniwyd a'r rhesymau pam nad oedd rhai achosion wedi'u datblygu.
- Caffael/taliadau â cherdyn, yn enwedig mewn ysgolion.
- Ymarfer cydweddu data a ddarperir gan Swyddfa'r Cabinet.

Diolchoch y Cadeirydd i'r Swyddog am ddarparu adroddiad cadarnhaol iawn.

24 Adain Archwilio Mewnol - Swyddogaeth Twyll Cynllun Gwrth-dwyll ar gyfer 2022/23.

Cyflwynodd Jeff Fish a Jonathan Rogers, Ymchwilwyr y Tîm Twyll Corfforaethol, adroddiad a oedd yn amlinellu'r meysydd gweithgarwch arfaethedig ar gyfer Swyddogaeth Twyll yr Is-adran Archwilio Mewnol ar gyfer 2022/23 a ddyluniwyd i ddarparu golwg strategol o'r meysydd a fyddai'n cael eu harchwilio.

Amlygodd yr adroddiad rwymedigaeth y cyngor i fynd i'r afael â thwyll ac egwyddorion mynd i'r afael â thwyll. Roedd y Cynllun Gwrth-dwyll (CGD) yn cynrychioli'r meysydd eang a fyddai'n cael eu cwmpasu ac yn ceisio darparu cydbwysedd rhwng gweithgarwch gwrth-dwyll rhagweithiol ac adweithiol. Mae'n cynnwys gweithgareddau'r cyngor yr oedd y Cyfarwyddwr Cyllid a'r Swyddog A151 a'r Prif Archwilydd yn eu hystyried yn fwyaf tebygol o fod yn destun twyll mewn rhyw ffurf, naill ai o fewn y sefydliad neu o ffynonellau allanol. Y gobaith oedd y byddai cynnydd mewn gweithgarwch rhagweithiol unwaith y byddai'r cynllun arfaethedig o ehangu adnoddau wedi'i roi ar waith.

Amlinellwyd mai nod y CGD oedd adeiladu ar y gweithgareddau a'r canlyniadau a nodwyd, a cheisio canolbwyntio ar ardaloedd 'risg uchel' lle gallai'r colledion mwyaf sylweddol ddigwydd. Roedd y risgiau twyll sy'n gysylltiedig â COVID-19 bellach wedi'u lleihau'n sylweddol a disgwylir byddai angen ailgyfeirio adnoddau rhagweithiol bach iawn yn ystod 2022/2023, yn wahanol i'r adnoddau hynny a ailgyfeiriwyd yn ystod y ddwy flynedd ariannol flaenorol.

Roedd yr adroddiad hefyd yn manylu ar fesur gwerth y Swyddogaeth Twyll a chanolbwyntio adnoddau'r Swyddogaeth Twyll.

Nod y cynllun yw dangos ymrwymiad parhaus y cyngor i fynd i'r afael â thwyll, hyrwyddo'r lefelau uchaf o onestrwydd, lleihau'r potensial ar gyfer difetha enw da a sicrhau tryloywder drwy 'gael ei weld yn cael trefn ar ei faterion ei hun'.

Trafododd y pwyllgor y canlynol: -

- Adnoddau newydd yn gwneud y gwasanaeth yn fwy rhagweithiol yn hytrach nag adweithiol.
- Mesur yn erbyn argymhellion a wnaed yn adroddiad Archwilio Cymru a derbyn adroddiad diweddaru yn y dyfodol gan Gyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol/dros dro.
- Pa mor gyflym mae'r tîm yn gallu ymdrin ag achosion sydd heb eu datrys pan fo adnoddau ychwanegol ar gael.
- Tynnu sylw at y paragraff sy'n ymwneud â goblygiadau'r Ddeddf Llwgrwobrwyo.

Penderfynwyd cymeradwyo'r Cynllun Gwrth-dwyll ar gyfer 2022/23 fel a ddarperir yn Atodiad 3.

25 Adroddiad Blynyddol Archwiliadau Ysgolion 2021-22.

Cyflwynodd Nick Davies, y Prif Archwiliwr, adroddiad 'er gwybodaeth' a oedd yn darparu crynodeb o'r archwiliadau a gynhaliwyd mewn ysgolion gan yr Is-adran Archwilio Mewnol yn ystod 2021-22 a nododd rai materion cyffredinol a gododd yn ystod yr archwiliadau.

Amlinellwyd y cynhelir archwiliad ym mhob ysgol gynradd, uwchradd ac arbennig yn Abertawe bob 3 blynedd. Roedd rhaglen archwilio safonol ar gael ar gyfer pob sector ysgol.

Am nifer o flynyddoedd paratowyd adroddiad a oedd yn crynhoi'r archwiliadau a wnaed mewn ysgolion bob blwyddyn gan y Cyfarwyddwr Addysg a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio. Roedd yr adroddiad hefyd yn nodi'r materion cyffredinol a ganfuwyd yn ystod yr archwiliadau.

Atodwyd Adroddiad Blynyddol Archwiliadau Ysgolion 2021-2022 yn Atodiad A.

Esboniodd yn ystod y flwyddyn, cwblhawyd dau adolygiad archwilio thematig yn llwyddiannus a oedd yn cynnwys incwm prydau ysgol (system sQuid) ar draws y 22 o ysgolion cynradd a oedd i'w harchwilio yn ystod y flwyddyn. Cwblhawyd ymarfer archwilio ar gyfer yr ysgolion hefyd i sicrhau bod gwiriadau'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (GDG) wedi'u cynnal ar gyfer yr holl staff.

Cwblhawyd yr archwiliad thematig o gronfeydd answyddogol hefyd ar gyfer y tair ysgol sy'n weddill nad oeddent wedi darparu archwiliad gyda'r wybodaeth a oedd yn ofynnol o adolygiad thematig y flwyddyn flaenorol.

Cynhaliwyd archwiliadau unigol hefyd gan y tîm ar gyfer un ysgol gynradd, un ysgol arbennig a phedair ysgol uwchradd o bell yn ystod y flwyddyn.

Trafododd y pwyllgor y canlynol: -

- Defnydd ysgolion o staff asiantaeth a sicrwydd bod yr holl staff asiantaeth wedi derbyn gwiriad GDG.
- Cynnwys rheoli risgiau a sicrwydd mewn adolygiadau archwilio a holiaduron hunanasesu ysgolion.
- Rôl y Swyddog Cefnogi Cynradd yn y broses.
- Trosglwyddo'r adroddiadau archwilio i'r Pennaeth/Cadeirydd y Llywodraethwyr ar ôl eu cwblhau.

Gofynnodd y Cadeirydd i'r Cyfarwyddwr Addysg roi'r diweddaraf i'r Pwyllgor o ran risg/sicrwydd wrth iddi ddarparu ei hadroddiad blynyddol i'r Pwyllgor yn ddiweddarach yn y flwyddyn. Diolchodd i'r Swyddogion am ddarparu adroddiad cadarnhaol.

26 Adroddiad Diweddaru Cydbwyllgor Corfforaethol De Orllewin Cymru.

Cyflwynodd Martin Nicholls, Prif Weithredwr Dros Dro, adroddiad 'er gwybodaeth' a oedd yn rhoi’r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor am y statws a'r cynnydd presennol mewn perthynas â Chyd-bwyllgor Corfforedig newydd De-orllewin Cymru (CBC).

Amlinellwyd ers y diweddariad diwethaf i'r Pwyllgor hwn, cynhaliwyd 3 cyfarfod o'r CBC a chytunwyd ar nifer o gamau gweithredu a ddarparwyd yn yr adroddiad.

Ychwanegwyd bod angen i'r CBC sefydlu is-bwyllgor o’r enw’r Is-Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio. Cytunwyd ar enwebiadau ar gyfer y pwyllgor hwn yn ystod Cyfarfod Blynyddol y cyngor a gytunodd enwebu Cadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn Abertawe, Paula O'Connor, y Cynghorydd J W Jones a'r Cynghorydd L V Walton fel cynrychiolwyr Cyngor Abertawe ar yr Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio. Byddai cyfarfod cyntaf yr Is-bwyllgor yn cael ei drefnu maes o law.

Yn ogystal â hyn, byddai'r rhaglen waith ar gyfer y flwyddyn sydd i ddod yn cael ei phennu yn ystod cyfarfod y CBC ar 26 Gorffennaf 2022. Byddai hyn yn ystyried pob un o feysydd y CBC sef Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol, swyddogaeth cynllunio datblygiad strategol a darparu gweithgareddau sy'n cyfrannu at les economaidd.

At hynny, cynhaliwyd cyfarfod cyllideb y CBC ar 25 Ionawr 2022. Pennwyd y gyllideb bresennol y cytunwyd arni fel £575,000 ar gyfer 2022-2023. Roedd y CBC wedi pennu cyllideb ariannol o sero ar gyfer blwyddyn ariannol 2021-2022 a chytunwyd na fyddai ardoll yn cael ei chodi yn erbyn cynghorau cyfansoddol ar gyfer y flwyddyn honno ond, er mwyn sicrhau tegwch ac ecwiti ar draws y rhanbarth, byddai cyllid rhanbarthol y CBC yn cael ei nodi trwy ddosraniad ardoll yn ôl maint poblogaeth. Mae cyfran Abertawe o hyn yn cyfateb i £200,000 a chyllidebwyd ar ei chyfer yn briodol.

Nodwyd nad oedd sefyllfa ariannol y Parciau Cenedlaethol wedi'i phennu eto ond roedd eu cyfraniad ariannol yn ymestyn i gefnogi agwedd cynllunio strategol y CJC yn unig.

Yn ystod 2022-2023, byddai'r blaenraglen waith ar gyfer 2023-2024 yn cael ei datblygu a byddai hon, yn ei thro, yn cysylltu'n uniongyrchol â gofynion y gyllideb yn y dyfodol.

Trafododd y pwyllgor y canlynol: -

- Gofynion adrodd yn y dyfodol, yn enwedig pan gaiff Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio'r CBC ei sefydlu a chynnwys diweddariadau'r CBC yn y dyfodol yn adroddiadau diweddaru'r Bartneriaeth.
- Y cynnydd yng nghostau cynnal y CBC, yr effaith ar gyllideb yr Awdurdod, goblygiadau ar y gyllideb yn y dyfodol.
- Trefniadau gweithio Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio’r CBC a’r Pwyllgor Craffu.

27 Adroddiad Archwilio Mewnol - Cynllun Gweithredu Cyfrifon Derbyniadwy.

Cyflwynodd Rachael Davies, Pennaeth Adnoddau Dynol a'r Ganolfan Wasanaethau a Michelle Davies, Rheolwr Rheoli Arian Parod a Chyfrifon Derbyniadwy adroddiad 'er gwybodaeth' a oedd yn darparu'r diweddaraf ynghylch swyddogaeth Cyfrifon Derbyniadwy y Ganolfan Wasanaethau.

Amlinellwyd bod Archwilio Mewnol Cyfrifon Derbyniadwy wedi’i gynnal yn Chwarter 1 2022 a dosbarthwyd yr adroddiad ym mis Mawrth 2022. Rhoddwyd lefel sicrwydd 'Cymedrol' unwaith eto. Roedd 1 pwynt gweithredu Risg Uchel a 2 Risg Canolig, ac roedd un ohonynt o'r archwiliadau blaenorol nad oedd wedi'u cwblhau o hyd. Adolygwyd yr holl gamau gweithredu archwilio ac maent wedi'u cynnwys yn y strategaeth CD. Rhoddwyd blaenoriaethau a thargedau i'r tîm CD a oedd yn cyd-fynd â'r strategaethau corfforaethol a'r cynllun gweithredu Archwilio Mewnol. Fodd bynnag, rhagwelwyd na fyddai'n bosib cwblhau'r holl gamau gweithredu hyn cyn yr adroddiad archwilio nesaf am resymau a amlinellwyd mewn adroddiadau blaenorol.

Rhoddwyd y diweddaraf i'r pwyllgor hefyd ynghylch pwyntiau gweithredu, cyfarfodydd gweithgareddau adennill dyledion, hen ddyledion sy'n ddyledus, dileu ôl-ddyledion, atgyfeiriadau i'r Gwasanaethau Cyfreithiol, cyswllt yr adran gwasanaeth, anfonebau amheus a chyswllt y Gwasanaethau Cyfreithiol. Darparwyd hefyd ymatebion i bwyntiau penodol a oedd yn codi o gyfarfod y pwyllgor a gynhaliwyd ar 15 Mehefin 2022.

Ychwanegwyd y byddai adolygiad o'r fethodoleg adrodd yn cael ei hystyried i ganiatáu i rai agweddau a gofnodir ar hyn o bryd gael eu cofnodi'n well mewn ffordd wahanol. Roedd y Pennaeth Adnoddau Dynol a'r Ganolfan Wasanaethu newydd wedi dechrau yn ei swydd ym mis Mehefin 2022 a derbyniodd y dasg o ddatblygu cynllun gweithredu a fyddai'n cael ei adrodd i'r Tîm Rheoli Corfforaethol (TRhC) yn rheolaidd.

At hynny, byddai opsiynau ar gyfer buddsoddi mewn adnodd ychwanegol yn y swyddogaeth CD yn cael eu harchwilio er mwyn gwella cyflymdra adferiad, gan ystyried y lefel bresennol o weithgarwch gydag adnoddau presennol. Byddai

adroddiad pellach yn dangos cynnydd yn y dyfodol yn cael ei ddarparu i'r Pwyllgor ym mis Ionawr 2023.

Diolchoch y Dirprwy Brif Weithredwr i'r Tîm Cyfrifon Derbyniadwy am ddarparu adroddiad proffesiynol gan ystyried y pwysau a oedd arnynt.

Trafododd y pwyllgor y canlynol: -

- Lleihad yn nifer y staff yn y Tîm Cyfrifon Derbyniadwy ers 2009.
- Canran y ddyled sydd heb ei chlirio ar ddiwedd y flwyddyn ariannol flaenorol.
- Gwahaniaethu rhwng y rheini nad ydynt yn gallu talu a'r rheini nad ydynt am dalu.
- Proses adennill dyledion.
- Yr angen am adnoddau staff ychwanegol yn CD.

Diolchodd y Cadeirydd i'r swyddogion am adroddiad cynhwysfawr ac am ddarparu ymatebion i ymholiadau a godwyd yng nghyfarfod y pwyllgor a gynhaliwyd ym mis Mehefin 2022.

Penderfynwyd bod y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio'n nodi y bydd swyddogion yn parhau i adrodd i'r Tîm Rheoli Corfforaethol bob chwarter fel diweddariad pellach ar y sefyllfa ddyled ar draws yr Awdurdod.

28 Strategaeth Gweithlu - Diweddariad.

Cyflwynodd Adrian Chard, Rheolwr Adnoddau Dynol Strategol a Datblygu Sefydliadol, adroddiad 'er gwybodaeth' am y cynnydd o ran rhoi Strategaeth y Gweithlu ar gyfer Cyngor Abertawe 2022 i 2027 ar waith.

Amlinellwyd, trwy ymgynghoriadau, y dylai'r Strategaeth gwmpasu cyfnod o bum mlynedd yn hytrach na'r tair blynedd wreiddiol. Roedd yr adroddiad yn darparu'r diweddaraf ar weithgareddau'r strategaeth a roddwyd cyngor ar y camau nesaf. Cynhwysir Strategaeth y Gweithlu yn Atodiad 1.

Roedd yr adroddiad yn manylu ar grynodeb o Strategaeth 2022-2027, y broses ymgynghori, darpariaeth yn erbyn themâu allweddol a'r camau nesaf.

Ychwanegodd y Dirprwy Brif Weithredwr fod darparu'r strategaeth wedi bod yn broses hir ac roedd yn cynnwys ymagwedd gweithlu cyfan.

Trafododd y pwyllgor y canlynol: -

- Pwysigrwydd cymryd amser er mwyn sicrhau eich bod chi'n cael pethau'n gywir.
- Asesiadau gwrthrychol sy'n cael eu cynnal ar ôl cyfnodau o amser, e.e. cyfnodau o flwyddyn/2 flynedd/3 blynedd, naill ai'n fewnol neu'n allanol gan e.e. Swyddfa Archwilio Cymru.
- Darparu manylion prentisiaethau i'r pwyllgor.
- Sefydlu grŵp staff, monitro'r Strategaeth a'r camau nesaf.

29 Adroddiad Cwynion Blynyddol - Diweddariad Chwe Mis.

Cyflwynodd Sarah Lackenby, Pennaeth y Gwasanaethau Digidol a Chwsmeriaid adroddiad 'er gwybodaeth' a oedd yn darparu diweddariad 6 mis a sicrwydd ar y broses ymdrin â chwynion.

Cyflwynwyd Adroddiad Cwynion Blynyddol 2020-21 i'r pwyllgor ym mis Rhagfyr 2021 a darparwyd cynnydd ers yr adroddiad hwnnw.

Amlinellwyd bod y cyngor wedi bod i gyfarfod trafod syniadau blynyddol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC) ym mis Mawrth 2022 sy'n caniatáu i OGCC gasglu adborth o'r cyrff cyhoeddus ac yna addasu/newid ffyrdd o weithio. Trefnwyd hyfforddiant a ddarperir gan OGCC hefyd ar gyfer staff y Gwasanaethau Cymdeithasol ym mis Hydref 2022 a fyddai'n cynnwys ymdrin â chwynion a sgiliau ymchwilio.

Roedd yr adroddiad hefyd yn nodi bod yr holl gyflwyniadau i OGCC ar gyfer adran 40 ar amser, roedd cynnydd yn cael ei wneud ar y system TG newydd ar gyfer cwynion ac roedd yn rhestru'r dangosyddion perfformiad allweddol (DPA) ynghylch cwynion Corfforaethol a'r Gwasanaethau Cymdeithasol.

30 Cod Llywodraethu Corfforaethol Lleol: Fframwaith Sicrwydd.

Cyflwynodd Richard Rowlands, Rheolwr Cyflwyno a Pherfformiad Strategol adroddiad 'er gwybodaeth' a oedd yn darparu Côd Llywodraethu Corfforaethol Lleol a sut mae Cyngor Abertawe'n ei roi ar waith ac yn darparu sicrwydd yn ei gylch.

Amlinellwyd bod y Fframwaith Cyflawni Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol a gyhoeddwyd gan CIPFA a SOLACE yn 2007 ac a adolygwyd yn 2015, yn gosod y safon ar gyfer llywodraethu awdurdod lleol yn y DU. Er mwyn sicrhau llywodraethu da, dylai pob awdurdod lleol allu dangos bod ei strwythurau llywodraethu'n cydymffurfio â'r egwyddorion craidd a'r is-egwyddorion a gynhwysir yn y fframwaith.

Ychwanegwyd bod y cyngor wedi mabwysiadu Côd Llywodraethu Corfforaethol Lleol yn 2017. Roedd Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 yn ei gwneud yn ofynnol bod yn rhaid cynnal adolygiad o effeithiolrwydd y trefniadau llywodraethu o leiaf unwaith y flwyddyn ac adrodd arno o fewn yr Awdurdod e.e. i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio. Mae'r cyngor wedi cyhoeddi Datganiad Llywodraethu Blynyddol i'r perwyl hwn ac mae'r Is-adran Archwilio Mewnol yn adolygu trefniadau llywodraethu'r cyngor yn flynyddol.

Roedd yr adroddiad yn manylu ar y Côd Llywodraethu Corfforaethol Lleol a sut mae Cyngor Abertawe wedi'i roi ar waith ac yn darparu sicrwydd bod trefniadau yn parhau i fod yn gadarn ac yn addas at y diben.

Roedd yr adroddiad yn manylu ar y Côd Llywodraethu Corfforaethol Lleol ac yn dangos yr egwyddorion allweddol, gan nodi sut roedd yr Awdurdod wedi cyflawni ei nodau. Yn ogystal â hyn, roedd yn nodi'r sicrwydd a ddarperir gan y Datganiad Llywodraethu Blynyddol, gan gynnwys ffynonellau sicrwydd mewnol ac allanol.

Ychwanegodd y Cadeirydd fod yr adroddiad yn darparu sicrwydd ychwanegol ynghylch gweithgareddau'r cyngor.

31 Trosolwg o drefniadau Llywodraethu a Sicrwydd Partneriaethau a Chydweithrediadau.

Cyflwynodd y Rheolwr Cyflwyno a Pherfformiad Strategol adroddiad 'er gwybodaeth' a oedd yn darparu trosolwg o drefniadau Llywodraethu a Sicrwydd Partneriaethau a Chydweithrediadau arwyddocaol.

Darparwyd diffiniad o lywodraethu da, fel yr amlinellir yn 'Fframwaith Cyflawni Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol 2016', a gyhoeddwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) a Chymdeithas Prif Weithredwyr yr Awdurdodau Lleol (SOLACE), gan gynnwys egwyddorion llywodraethu da.

Amlygwyd y dylai'r cyngor allu dangos bod ei strwythurau llywodraethu yn cydymffurfio â'r egwyddorion craidd a'r is-egwyddorion yn y Fframwaith er mwyn sicrhau llywodraethu da. Adolygodd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio Ddatganiad Llywodraethu Blynyddol (DLlB) y cyngor ar 31 Mai 2022 i asesu sut y mae wedi cydymffurfio â'i Gôd Llywodraethu Corfforaethol (wedi'i lywio gan Fframwaith CIPFA/SOLACE 2016). Penderfynodd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio gymeradwyo'r DLlB yn amodol ar nifer o ddiwygiadau.

Amlinellwyd cymhlethdod trefniadau'r partneriaethau yng Nghymru a nodwyd bod Adolygiad o Bartneriaethau Strategol yng Nghymru a gomisiynwyd gan Lywodraeth Cymru a'r CLlLC ym mis Mehefin 2022 wedi dod i'r casgliad, er gwaethaf adolygiadau ac argymhellion niferus a oedd yn canolbwyntio ar wella aliniad a rhesymoli partneriaethau, roedd y rhagolygon yn parhau i fod yn gyfyng ac yn gymhleth. Codwyd nifer o bryderon a oedd yn ymwneud â threfniadau llywodraethu ac atebolrwydd hefyd.

Roedd yr adroddiad hefyd yn darparu trosolwg o drefniadau Llywodraethu a Sicrwydd o 5 partneriaeth a chydweithrediad allweddol fel a ganlyn:

- Cyd-bwyllgor Corfforedig (CBC) Rhanbarthol De-orllewin Cymru;
- Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Abertawe (BGC);
- Partneriaeth Iechyd a Gofal Cymdeithasol Ranbarthol Gorllewin Morgannwg;
- Bargen Ddinesig Bae Abertawe (BDdBA); a
- Phartneriaeth/ERW.

32 Adroddiad Olrhain Camau Gweithredu'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

Adroddwyd am Adroddiad Olrhain Camau Gweithredu'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu 'er gwybodaeth'.

33 Y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio - Cynllun Gwaith 2022/23.

Adroddwyd am Gynllun Gwaith y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio 'er gwybodaeth'.

Nodwyd gan nad oedd busnes i'w trafod yn ystod y cyfarfod a drefnwyd ar gyfer 10 Awst 2022, y byddai'r cyfarfod yn cael ei ganslo.

Ychwanegodd y Cadeirydd y trefnwyd i Bwyllgor y Rhaglen Graffu gyfarfod ar 19 Gorffennaf 2022 ac y byddai ei raglen waith yn cael ei chynnwys gydag adroddiadau Cynllun Gwaith y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn y dyfodol.

Daeth y cyfarfod I ben am 4.25 pm

Cadeirydd